

Секція 5

Світові тенденції організації професійної підготовки конкурентноздатного фахівця педагогічного профілю

*Берладин Ольга Богданівна
к. пед. н., учитель англійської мови у
Волинському науковому ліцеї-інтернаті
Волинської обласної ради*

ДО ПИТАННЯ РОЗШИРЕННЯ ЗМІСТУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛИ

Спрямованість сучасного суспільства на розвиток людини детермінує зміни пріоритетів у змісті вищої освіти, зокрема, потребу вдосконалити професійну підготовку майбутнього вчителя, здатного до критичного мислення, ініціативності та креативності, який є відкритим до нових ідей, вимог суспільного буття. На нове цільове наповнення професійної підготовки майбутнього вчителя іноземної мови в початкових класах скеровують законодавчі та нормативні документи: «Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання» (2002), «Європейський Мовний Портфель» (2011), Наказ МОН № 208 від 27.02.2018 р. «Про організацію та проведення підготовки вчителів іноземних мов, які навчатимуть учнів перших класів у 2018/2019 навчальному році, закладами післядипломної педагогічної освіти до викладання іноземних мов (англійської, німецької та французької) відповідно до Концепції «Нова українська школа» (2018) та ін.

У Концепції Нової української школи серед десяти ключових компетентностей визначено «спілкування іноземними мовами», що передбачає «уміння належно розуміти висловлене іноземною мовою, усно і письмово висловлювати і тлумачити поняття, думки, почуття, факти та погляди (через слухання, говоріння, читання і письмо) у широкому діапазоні соціальних і культурних контекстів, уміння посередницької діяльності та міжкультурного спілкування» [1]. Оголошення 2016 р. роком англійської мови, співпраця Міністерства освіти і науки України й учителів-волонтерів у розвантаженні програми з вивчення іноземної мови в початковій школі стали наслідками визнання колосальної важливості її вивчення. Усе це вимагає істотних змін у системі освітнього процесу, оновлення змісту, методів, прийомів, форм англійської освіти, а передувати цьому має розширення змісту професійної підготовки вчителя іноземної мови для початкової школи, впровадженні інноваційних технологій для підвищення її ефективності.

Власне, цій проблемі присвячені дослідження Н. Басай, О. Бігич, О. Божок, Р. Мартинової, О. Миролубова та ін. Особливості підручника

іноземної мови для початкової школи досліджено в наукових розвідках Н. Гальскової, Н. Гез, В. Плахотника, Т. Полонської, С. Роман, А. Несвіт, Н. Склярєнко та ін.

Цілоком закономірним є факт підвищення зацікавленості майбутніх педагогів до використання автентичних англомовних навчальних матеріалів, що стало вимогою часу, адже вони сприяють ознайомленню молодших школярів з оригінальною сучасною вимовою англійської мови та імітують занурення в природне мовне середовище. На наше переконання, автентичні видання підручників англійських видавництв Oxford University Press, Cambridge, Longman тощо здатні ілюструвати діяльність мови у тому вигляді, який є реально діючим серед її носіїв, адже вони користуються нею у природному соціальному контексті, а отже є найкращим засобом ознайомлення з культурою країни виучуваної мови.

Більше того, Британське Консульство стало офіційним партнером МОН України у процесі підготовки вчителів до НУШ [4].

Вважаємо, що процес підготовки майбутнього вчителя англійської мови для початкової школи значно підсилив би аналіз не лише підручників та навчально-методичних комплексів із англійської мови вітчизняних видань для учнів початкових класів, а й зарубіжних підручників, додаткових методичних компонентів навчально-методичного комплексу, як от: книга з фотокопіювальними матеріалами, інтерактивні онлайн додатки, диски для роботи на інтерактивній дошці, флеш-картки, навчальні ігри та ін. Цьому сприяє створення національної електронної платформи для розміщення електронних курсів та підручників; розроблення курсів дистанційного навчання за навчальними програмами, системи дистанційного навчання для підвищення кваліфікації вчителів, електронний репозитарій загалом.

Досвід використання комп'ютерних технологій у викладанні іноземної мови, узагальнений Д. Хардісті і С. Віндіт, загально вживаний в усьому світі.

Авторами виокремлено 4 типи комп'ютерних програм, ефективність яких доведено на практиці: навчальні; «офісні» програми для роботи з документацією; «бібліотечні» програми; «домашні» програми (ігри) [3]. У початковій школі особливого значення має перша група – навчальні комп'ютерні програми, які мають форму гри.

Важливим є розуміння майбутніми вчителями англійської мови сутності медіавиховання: за формулюванням ЮНЕСКО, медіаосвіта є відокремленим напрямом освіти, який допомагає людині осмислити способи застосування масової комунікації в суспільстві, аналізувати медіатексти та критично оцінювати політичні, соціальні, комерційні та культурні інтереси. При цьому ЮНЕСКО рекомендувало всім державам запровадити медіаосвіту в освітні плани [2]. Це спонукає майбутніх учителів англійської мови до засобів навчання іноземним мовам в початковій школі додати аудіовізуальний додаток у вигляді набору аудіо- та відеозаписів, комп'ютерні програми, відеофільми, комплект слайдів, діафільми, спеціальний набір аудіокасет, CD-диски, контрольні матеріали, тестові завдання, таблиці, сюжетні

малюнки та роздатковий матеріал, тобто навчально-методичний комплекс, технічні засоби навчання та комп'ютерні технології навчання тощо. Готовність майбутнього вчителя англійської мови в початковій школі широко застосовувати технічні засоби навчання сприятиме найоптимальнішому вирішенню проблеми створення ситуацій спілкування, максимальному наближенню учнів до мовного середовища країни вивученої мови.

Зазначене вище зумовлює необхідність удосконалення та розширення змісту професійної підготовки майбутніх учителів іноземної мови в початковій школі і має забезпечуватися відповідним змістом, формами, методами та засобами у визначеному напрямі, позаяк від результатів їх діяльності залежить ефективність раннього навчання іншомовного спілкування.

До перспектив подальших наукових пошуків варто віднести підготовку педагогів означеного напрямку до використання підручників зарубіжних видань у новій українській початковій школі, оскільки Британське Консульство стало офіційним партнером МОН України у процесі видавництва підручників та підготовки вчителів до НУШ.

Список використаних джерел

1. Концепція Нової української школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch2016/konczepczya.html>.
2. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція) [Електронний ресурс] // Media Sapiens. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: https://ms.detector.media/mediaprosvita/mediaosvita/kontseptsiya_vprovadzheniya_a_mediaosviti_v_ukraini_nova_redaktsiya/.
3. Hardisty D. CALL / Hardisty D., Windeatt S. — HongKong: Oxford University Press, 1990. – 165 p.
4. Ukrainian English language teachers learning platform [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://nus-english.com.ua>